

DOZİMETRE KULLANMA TALİMATI

Radyasyon yayan cihaz veya radyoaktif maddelerle çalışan kişilerin maruz kaldığı radyasyon dozunu ölçmeye yarayan cihazlara kişisel dozimetre adı verilir. 24.03.2000 tarih ve 23999 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TAEK Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 21. Maddesi gereğince, “yıllık dozun, izin verilen düzeyin 3/10’unu aşma olasılığı bulunan A sınıfı çalışanların, kişisel dozimetre kullanması zorunludur”. Bu hizmet, RADAT tarafından iki aylık periyotlarla kişinin tüm vücut dozunun tespiti için kullanılan termolüminesans (TLD) dozimetreler, göz (lens) eşdeğer dozunun tespiti ve cilt eşdeğer dozunun tespit etmek amacıyla ikinci dozimetre olarak kullanılan yüzük veya bilek dozimetreler ile verilmektedir. Ayrıca dozimetrelerin nakliyesi ve saklanması sırasında ortamın background (doğal) radyasyon dozunun takip edilmesi amacıyla dağıtım sırasında transport dozimetre gönderilmektedir. Dozimetreler kurum veya kuruluşun adresine kargo aracılığı ile gönderilmekte olup, RADAT’ın anlaşmalı olduğu kargo firması aracılığı ile geri iadesi de RADAT tarafından sağlanmaktadır.

1. Dozimetreler, kullanıcının adı ve soyadı ile dozimetre numaralarının belirtildiği “Dozimetre Dağıtım Listesi” ekinde gönderilmelidir.
2. Dozimetreler, hizmet alan kurum veya kuruluşa ulaştığında her kullanıcıya “Dozimetre Dağıtım Listesi”nde belirtilen numaralı dozimetre teslim edilmelidir.
3. Yeni periyoda ait dozimetre kullanıcıya teslim edildiğinde, bir önceki periyotta kullanılan dozimetre teslim alınmalı ve 1 hafta içerisinde RADAT’a gönderilmelidir.
4. Herhangi bir nedenle kullanıcı değişikliği söz konusu ise bu durum RADAT’a hemen bildirilmeli, dozimetre hizmeti durdurulacak kişi için “Kişisel Dozimetre Hizmeti Sonlandırma Bildirim Formu”, yeni kullanıcı için “Dozimetre İstek Formu” doldurularak ivedilikle RADAT’a gönderilmelidir.
5. Kullanıcı değişikliği durumunda, dozimetre yeni bir dozimetre kullanıcıya teslim edilirken, bu dozimetrenin bir önceki kullanıcı tarafından radyasyon alanında hiç kullanılmamış olması son derece önemlidir. Radyasyon alanı içinde kullanılmış bir dozimetre, kullanma süresi dikkate alınmaksızın değerlendirilmek üzere RADAT’a iade edilmeli, yeni kullanıcı için mutlaka yeni bir dozimetre temin edilmelidir.
6. Dozimetreler, radyasyon alanı dışında muhafaza edilmeli, ısı, nem ve basınca maruz bırakılmamalıdır.
7. Dozimetre, çalışma başlangıcında muhafaza edildiği yerden alınarak kullanılmaya başlanmalı ve iş bitiminde tekrar aynı yere bırakılmalıdır. Dozimetrelerin muhafaza edildiği yerin, radyasyon alanı içinde olması, radyasyon alanı içinde bırakılması veya unutulması durumunda, tespit edilen dozun kullanıcının maruz kaldığı doz olmadığı unutulmamalıdır. Çalışma sırasında olağan dışı bir durum söz konusu ise veya yüksek doza maruz kalındığı düşünülüyorsa, bu durum radyasyondan korunma sorumlusuna veya yetkili kişilere bildirilerek, dozimetrenin acil olarak değerlendirmesi talep edilmelidir. Dozimetrenin değerlendirilmesi, Merkezimize ulaşmasını takiben en kısa sürede yapılarak sonucu kullanıcıya ve kuruluşa bildirilir.
8. Dozimetreler çalışma önlüğünün üst cebine, yakaya veya kemere takılmalıdır. Kullanım sırasında dozimetrenin vücuda temas eden yüzü arka yüz olmalı ve dozimetrenin önüne herhangi bir cisim (kalem, isimlik vb.) gelmemelidir. Dozimetrelerin değişimi taşıyıcıları ile birlikte yapıldığından, taşıyıcılar kesinlikle açılmamalıdır.
9. Yüzük dozimetreler, kontaminasyonu engellemek amacıyla mutlaka eldivenin altına takılarak kullanılmalı ve yüzük, TLD kristalinin bulunduğu kısım avuç içine bakacak şekilde takılmalıdır.
10. Göz dozimetreleri kullanılırken, göze en yakın mesafede ve TLD kristalinin olduğu kısım dışı bakacak şekilde kafa bandına yerleştirilir.
11. Çalışma sırasında kurşun önlük giyiliyorsa, tüm vücut dozunun ölçülebilmesi için dozimetre kurşun önlüğün altına takılmalıdır. Dozimetrenin kurşun önlük üzerinde taşınması durumunda ise kurşun önlük dışında kalan vücut kısımlarının (troid, göz lensi, cilt) aldığı dozlar ölçülür. Bu durumdaki personel kurşun önlük altında ve üstünde olmak üzere iki dozimetre taşınmalıdır.
12. Doz sonuçları online olarak öğrenilebilir. T.C. Kimlik numarası ve diğer kişisel bilgilerin güncellenmesi için “Dozimetre İstek Formu” doldurularak posta, faks veya e-posta ile Dozimetri Servisimize iletilmelidir.
13. Radyasyon ve dozimetri konularında her türlü soru, problem ve önerileriniz için iletişim bilgilerinden Dozimetri Servisimize ulaşılabilir.